

REAALI Poiss

Nr 154 | Aprill 2018

Tallinna Reaalkooli ajaleht | rp.real.edu.ee

TERE, ARMSAD REAALIKAD!

Lehe ilmumisajaks on käes juba mai ning kooli lõpuni vaid veidi üle kuu. On ilmselge, et me kõik, nii õpilased kui ka õpetajad, ootame sooja suve ja normaalsel ajal ärkamist. Hetkel on laialdaselt võimust võtnud kevadväsimus ning suurt pingutust nõuab enda sundimine koolitöö tegemiseks. Eriti kui akna taga särab päike ja soojakraade üle kümne, siis tekib tunne nagu laseks head ilma lihtsalt raisku. Tegelikult otsime me aina vabandusi, et enda alamotiveeritust õigustada. Küll on sügisel raske suvisest rütmist välja tulla ja kooliga harjuda, külm ja pime talveperiood pärsib samuti õppetööd ning eks kevadelgi ole kõiges süüdi too kevadväsimus. Hoolimata sellest väsimusest ja motivatsioonipuudusest, saame me kõik ju kuidagi hakkama. Ehe

näide sellest on meie abiturium, kes kolm aastat neid vabandusi toonud on, kuid praeguseks on seljatanud esimese riigieksami, tutipäeva ja lõpukella ning kooli lõpp terendab ees. Seega siit julgustust ja kinnitust nii mulle kui ka teistele koolikaaslastele – kõik on võimalik ja tegelikult pole asi sugugi nii lootusetu, kui vahel tundub. Rääkides abiturientidest ehk meie auväärst huntidest, siis soovin teile traditsiooniliselt edu ja külma närvi eksamiperioodiks ning ilusat viimast perioodi nende seinte vahel. Isegi kui te vahel peaks kahtlema enda akadeemilise võimekuse ja saavutuste osas (iga teine reaalikas), siis teadke, et vähemalt meie kasvatamisega olete tublisti hakkama saanud! Paaritud lennud *for the win* ning nagu lugupeetud abiturient Karl Mihkel Pohga oma kõnes ütles: “Laevalt maha astudes võid vähemalt selles kindel

olla, et tulevastes elumerelainetes leidub igas sadamas ka mõni reaalikas,” siis ei ole ka minu meel liialt nukker teie lahkumise pärast. Kõik on täpselt nii hästi või halvasti, kuidas sa seda ise enda peas mõtled. Siit ka soovitus – mõtle vähem, tee rohkem (v.a füüsika või matemaatika kontrolltöö ajal, sest mitte mõtlemise korral võib tulemus küll nutune olla). Oled ise õnnelikum ja ei aja ka teisi oma ülemõtle misega liigsesse paanikasse. Lihtsalt naudi seda, et päike paistab, sul polegi homme kolme kontrolltööd ja puhvetis olid täna head viinamarjad. Alustuseks sellest täitsa piisab.

Päikest ja vastupidamist!

Kirke

PRESIDENDI VEERG

Kirjutan teile soojalt ‘meerikamaalt, nautides 30-kraadiseid suveilmasid ja üüratusuuri toiduportsjoneid. Saatuse tahtel jäin ilma arvestuste nädalast, mistõttu on mai esimene pool kujunemas minu jaoks eriti valulikuks. See aga teid ei mõjuta: loodan, et astute viimasele perioodile vastu tavapärasest kõrgema innukusega.

10 päeva USA keskkoolis tegi mulle selgeks, et Eesti koolisüsteem on peajagu üle sellest, mida Atlandi taga pakutakse. Näiteks on kõigis sealsetes (Põhja-Virginia) koolides iga päev kohal politsei, kes koridoridest puudujaid otsib ja leitud patustajaid direktori juurde saadab.

Enim oli mulle vastumeelne ülepaisutatud patriotism, mida kohtasin absoluutselt kõikjal. Iga nurga peal lehvisid USA lipud, iga hommik töötati koolis truudust Ameerikale, igas klassiruumis vedesid sini-puna-valged lipukesed. Usk oma riiki pole iseenesest halb, aga ühel hetkel saab patriotismist fanatism ja USAs on nende kahe vaheline piir väga selgelt tunda. Huvitaval kombel on sealsetes koolides poliitikast rääkimine tabu, kuigi teemasid, mille üle vaielda, justkui jagub. Nad ei aruta kunagi päevakajalisi sündmuseid, kuid seda mitte teadmatusest või pohhuismist: 14. märtsil kogunes näiteks Washington, D.C.-sse üle 1,5 miljoni õpilase liikumise March For

Our Lives raames, et protestida hetkel jõus olevate relvaseaduste vastu. Miks poliitiline arutelu koolides siis tabu on, ei saanud ma lõpuni aru.

Kõige eelneva kõrvalt jäi samas positiivne eriti hästi silma. Näiteks oli minu *host*’i koolis veekraani kohal pisikene loendur, mis näitas, mitme pudeli jagu vett sealt võetud on. Veel oli neil koolis väike pood (umbes REKi ruumi suurune), kust sai osta kooli logode, motiivide ja embleemidega pusasid, särke, jopesid, dresse, mütse, kindaid, veepudeleid ja ka küpsiseid, mida õpilased iga hommik kohapeal küpsetavad. Poes on müüjateks õpilased, kes tulevad ekstra enne tunde kohale, et kauplus avada.

Kool algab kõigil kell 9:15, mis tähendab paljude jaoks seda, et äratust pole vaja – mina ärkasin näiteks iga päev koos päikesetõusuga. Tegemist oli elamurajooniga, mille ühest otsast teise on autoga ligi 30 minutit, seega koolibussi peale tuleb noortel astuda kõige varem 8:30. Mõelda vaid, kui ka meil nii oleks.

Kui teil avaneb kunagi võimalus võtta osa õpilasvahetusprogrammidest, tehke seda. Uude keskkonda sukeldumine on hea vaheldus meie paratamatult kurnavale koolielule, mille taustal kaob vahel kontakt ülejäänud maailmaga. Selliste ürituste jooksul tehtud tutvused on Eesti kontekstis eriti tähtsad, sest meie

ühiskond on väga ühekülgne. Ilma otseste kokkupuuteta jäävad maailma probleemid meile kaugeks, mistõttu tulekski viljeleda just rahvusvahelisi suhteid. Tihtipeale on ühes kohas käsitletavad probleemid mujal juba lahendatud, kuid nad takerduvad vahendaja puudumise või keelebarjääri taha kinni. Kõik me räägime inglise keelt, seega teie eesmärk võiks olla see vahendaja, et muuta nii meie kui ülejäänud maailma elu paremuse poole.

Ilusat maikuud

Teie President

EV 100

Erko Olumets
134A

Veebruaris 1918 Eesti okupeerinud sakslased jätkasid järgnevatel kuudel oma võimu kindlustamist. Okupatsioonivõimu kehtestab Eestis Adolf von Seckendorff, Saksa Põhjakorpuse komandör. Kindral keeldub kohtumast Eesti Päästekomitee liikmetega väites, et mingisugust Eesti Vabariiki pole olemas. Eestlased on sunnitud leppima okupatsioonivalitsusega ja linnavalitsuste üleandmisega sakslastele.

Okupeerimisega läks kogu seadusandlik, täidesaatev ja kohtuvõim sõjaväele, kevadkuudel saab Eesti alade kõrgeimaks halduriks kindralooberst krahv von Kirchbach. Eesti keelt tohib kasutada ainult kõnekeelena, keelatud on ka eestikeelsete kirjade saatmine. Kuigi Eesti Ajutine Valitsus saadetakse laiali ning linnavalitsustes vahetatakse eestlastest saadikud sakslastega, lubatakse mitmetel väiksematel omavalitsus asutustel tööd jätkata.

Eesti välisdelegatsiooni liikmed kohtuvad 16. märtsil Rootsi välisministri

Johannes Hellneriga. Ants Piip, Kaarel Robert Pusta, Eduard Virgo, Karl Menning, Mihkel Martna ja Jaan Tõnisson esitavad palve Eesti Ajutise Valitsuse tunnustamiseks. Hellnet vastab paraku, et nemad eestlaste valitsuse vastu ei ole, kuid paraku puudub nende tunnustusel väärtus, kuni Eesti alad on sakslaste valduses. Ühegi teise riigi välisministriga välisdelegatsioonil kohtuda ei õnnestu.

28. märtsil koguneb Eestimaa rüütelkonna Maapäev. Võetakse vastu otsus kutsuda kokku Maakogu (*Landesversammlung*), kuhu kuuluvad Eestimaa rüütelkond, suurmaaomanikud ja vaimulikkond. Maakogu eesmärkideks on kinnitada Venemaast eraldumise otsus ning valida delegaadid Maanõukogusse (*Landesrat*), kuhu kuuluvad lisaks Liivimaa, Riia linna ja Saaremaa saadikud.

12. aprillil kogunebki *Landesrat*, koosnedes põhiliselt baltisakslastest. Baltimaade Maanõukogu esitab Saksa keisrile palve moodustada Baltimaadest hertsogiriik, mis oleks personaal-unioonina ühendatud Preisimaaga. Viis päeva hiljem saab Saksa riigikantsler Hertling telegrammi, milles Eesti välisdelegatsioon protesteerib hertsogiriigi moodustamise vastu. Samal nöl on ka Vene SFNV esindaja Saksamaal, kes väidab, et hertogiriiki luues rikutakse Vene valitsusega eelnevalt sõlmitud leppeid. Need

Seekord toimetusse karikatuuri ei laekunud, see-eest küljendaja pakatab kevadootusest. Kõrval tilluke illustratsioon hetkemeelolust.

avaldused siiski suures plaanis baltisakslasi ei heiduta ning 22. septembril annab Saksa keiser Wilhelm II võimu Eesti- ja Liivimaal Baltimaade Maanõukogule üle. Balti hertsogiriik ei jää siiski kauaks püsima, kuna Saksamaal puhkeb revolutsioon ning Saksa väed on sunnitud Eestist lahkuma.

3. mail saab Eesti välisdelegatsioon kirja Briti välisministriilt Arthur James Balfour’ilt, kes teatab, et London tunnustab Eesti Maanõukogu *de facto*. Antandi suurvõimud ei ole kindlad, kuidas läheneda väikeriikide tunnustamisele, mis asuvad Nõukogude Venemaa külje all. Ühest küljest soovivad Antandi riigid nõrgestada oma sõjavenlase Saksamaa võimu antud riikides, kuid samas tuleb meeles pidada ka Nõukogude Venemaa mõjuvõimu oma naaberriikides.

Maikuu jooskul saab välisdelegatsioon veel kaks kirja: ühe Prantsusmaa ja teise Itaalia välisministriilt. Mõlemas kirjas tunnustavad ministrid Eesti Maanõukogu (mitte segamini ajada Baltimaade Nõukoguga), lisades, et tunnustus kestab kuni rahukonverentsini, kus otsustatakse Eesti saatuse kooskõlas rahva soovidega. **R**

Sisukord

2	Toimetaja veerg & Presidendi veerg	8	Arvustus
3	EV 100	9	Mõtisklusi
4	Lõpukell	10	Venemaa
5	Tutipäev	12	Luule
6	Magamatus	14	Eesti keel
7	Rakett 69	15	Väike maja

LÕPUKELL

Karl Mihkel Pohga 133C
Mirel Mesila 133C

Lugupeetud direktor, austatud õpetajad, kallid kaasõpilased!

Winston Churchill on öelnud, et hea kõne on nagu naise seelik – piisavalt pikk, et katta kõik hädavajalik, samas piisavalt lühike, et äratada huvi. Sellest lähtuvalt on minu eesmärk täna, 19. aprillil meenutada iga siinviibijaga meie ühist seilatud teekonda – lühidalt ja lõõvalt nagu 133. lennule omane.

Kolme aasta jooksul mina küll Vatseli laeva kapteniks ei saanud, ma olin stabiilne kokk. Sellegipoolest oli minulgi sellel laeval kandev roll – minuta oleks ju kogu meeskond nälga jäänud. Selles seisnebki Reaalkooli eripära, et suuri tegusid tehakse ühise pingutusena, kus kõik on võrdsed – olgu selleks siis kodutööd või kontrolltööd. Oli hetki, mil meie kollektiivse süsteemi energia oli jõudnud oma madalpunkti ja entroopia kui korratud saavutanud haripunkti. Tasakaalu saavutamiseks oli seda olulisem kasvõi vastu tahtmist pingutada vastassuunas, et süsteem leiaks oma tasakaalu. Oluline oli, et kõik üheskoos üle mere jõuaks.

Teadagi on reaalkatele kohane keha ja

vaimu natuke soojendada enne, kui jõutakse sihtpunkti. Seega, 133. lend, rahu, ainult rahu. Kõigepealt annan õpetussõnad ning manitsused edasi noorematele ja tänusõnad targematele. Igal lennul on midagi, mis on ainult neile omane. Armsad rebased, 135. lend. Kas teate, et olete oma Jumalate silmis igavesti patused? Loodan siiralt, et olete tänaseks Reaali deviisi endale selgeks teinud ja igaveseks pea sisse raiunud. Siiski pole vahet, kaugele lained meid viivad, meie jaoks jääte alati rebasteks. 134. lend, te pole mitte midagi muud kui üks meem. See pole tõesti teie süü, et te ei sündinud aasta varem või aasta hiljem ning ei saanud osa sellest imelisest fenomenist, mis on paaritu lend. Soovin edu järgmiseks aastaks paarislennu maine tõstmisega. Kallid õpetajad, meiega ei ole lihtne olnud. Aga kellega oleks? Ometi tulite iga hommik kooli, pigistasite silma kinni nii mõnigi uinuva seltsimehe osas ja lasite meid isegi kannatlikult varem söögivahetundi, „Sest a-klass ju juba sööb!“. Kõigest sellest hoolimata õpetasite oma ainet siira vaimustuse ja pühendumusega. Sellega annate meile siit kaasa enamgi kui kõigest teadmised – ka tükikese iseendast. See on reaalkate väga suur trump. Aitäh teile selle eest!

Kui ennist sai mainitud, et iga lend on eriline, siis on ka iga klass oma nägu. 12.a – ma arvan, et mitte keegi poleks mitte kunagi eeldanud, et teie klassist saab meie lennu suhte- ja draamaklass. See

Pildid: Anette Kuuseorg 133B

statistika, mis levib, on lihtsalt hämmastav. 12.b – leiutajad nagu te olete, on kindlasti teie kõige geniaalsemaks leiutiseks tehnomeemid. Mina majandussuuna õpilaseks luban, et isegi majandusmeemid ei pürgi sellele tasemele, mida toodavad tehnomeemi autorid. Reaali Poiss oleks pidanud teid ammu palkama. Ning lõpuks 12.c – klass, mis pole mitte kunagi millegagi rahul; klass, kes pidevalt nõudis pidu ja puhkust; kuid klass, kes lõppude lõpuks jõudis ikka igale poole kohale ja tegi oma asja ära. Meie eesotsas seisab meie oma Madis. Olgugi et oleme tema hingeokjad ja kooliseinad grafitiga täis sodinud ning talle õpetajate toas niivõrd palju häbi tekitanud, armastab ta meid siiski ning meie armastame teda.

Oleme seilanud ühise lipu all koos oma kaptenite, mehaanikute ja kokkadega. Kui olete juba nii kaugele tulnud, usun, et olete edasiseks piisavalt karastunud. Suvorov on öelnud, et raske õppustel, kerge lahingus. Laevalt maha astudes võid vähemalt selles kindel olla, et tulevastes elumerelainetes leidub igas sadamas ka mõni reaalikas.

Soovin oma kõne lõpetada ühe katkendiga raamatust „Karupoeg Puhh“, mis võtab hästi kokku meie rasked pingutused viimasel kolmel aastal. „Jänes on ikka tark küll,“ lausus Puhh mõtlilikult. „On jah,“ oli ka Notsu nõus. „Täitsa tark kohe.“ „Ja mõistust on tal kah.“ „Jah,“ kostis Notsu. „Seda tal on.“ Tükk aega vaikisid mõlemad. „Eks sellepärast ta vist ei saagi kunagi millestki aru,“ lisas Puhh lõpuks. Pole hullu kui te praeguseks veel ei tea, kes te olla või mida teha tahate. Vähemalt peaks kolme aasta lõpuks olema selge see, mida te kindlasti teha ei oska. Ja see on ka alustuseks päris hea.

Aitäh! 📢

SUUR KEVADPUHASTUS

Mirel Mesila 133C

Kui leidub midagi, mis aitab abiturientidel unustada möödunud eesti keele riigieksamit ja maandada stressi enne järgmise päeva matemaatika proovieksamit, siis selleks on kahtlemata koolimajas veeuputuse korraldamine. 17. aprillil toimus koolimajas iga-aastane suur pesupäev, tuntud ka tutipäeva nime all. Selleks puhuks oli 133. lend üles leidnud nii oma sisemise lapse (hämmastavalt lihtne), kuid ka arvestatava koguse veepüstoleid ja vallatuid rõivaid. Ettevalmistus oli olnud igati korralik: põrandad said uue väljanägemise teisel, kolmandal ja päeva lõpuks isegi sööklakorrusel. Stiilipunktid

ka kõigile neile, kes olid kodust kaasa haaranud koguni pisikesed automobiilid või rulad. Veepuudust karta ei olnud, mistõttu leiti ühiselt, et nii mõnigi noorem koolikaaslane vajaks samuti üht niisket turgutust. Üldiselt jagunesid inimesed selles osas kaheks: oli neid, kes oma kurva ja märja saatusega leppisid, ja neid, kes lootsid veejoa käest pääseda kiirete jalgade abil. Igatahes kujunes küljetreppide kasutamine sellel päeval eriti populaarseks valikuks. 133. lend veetis meeleoluka päeva ja tõestas (vähemalt endale) järjekordselt, et aeg-ajalt kulub kooliseinte vahele ka kergeloomuline anarhia marjaks ära.

Suur vabandus kõigi ees, keda ajutiselt libedad põrandad murelikuks tegid või dušš oli plaanitud alles öhtupoolikuks. Aitäh kõigile (sh kooli personalile), kes otsustavatel hetkedel mopi haarasid, ja ka neile, kes lihtsalt eest ära ei jooksnud! 📢

VARA ÜLES, HILJA VOODI...

Tarmo Pungas 134A

12/13. aprillil toimus Tartus Õpilaste Teadusfestival, kus osalesid ka paljud reaallikad. Mina esitlesin seal oma tööd teemal “Õpilaste ja õpetajate uneharjumused ning nende seos unega rahuloluga”, pälvides Sotsiaalministeeriumi eripreemia. Vaatluse all oli Reaalkool ja Tallinna Prantsuse Lütseum. Annan põgusa ülevaate, miks uni oluline on ja kuidas see meid mõjutab.

Kui palju und siis vaja on? Kuigi unevajadus varieerub inimeseti, võib suure kindlusega öelda tundide vahemiku, kui palju inimene öösel peaks magama. 13–17-aastastel on selleks 8–10 tundi ning 18–64-aastastel (ehk abituurimist õpetajateni) on paras 7–9 tundi. Võrdluseks, Reaali ja Lütseumi õpilased magavad keskmiselt ainult 7 tundi. Tulemus pole koolikeskne: ka Hugo Treffneri Gümnaasiumis Kaie Leppiku läbi viidud uurimuses jõuti samale järeldusele. Võib üsna kindlalt väita, et **üle terve Eesti magavad gümnaasiumiõpilased 7 tunni ringis**, mis on selgelt liiga vähe.

Mis juhtub, kui me piisavalt ei maga? Uni hoiab immuunsüsteemi töökorras, tervendab nahka ja toetab sportimist. Väheene uni seevastu on seotud suurema riskiga erinevate haiguste väljakujunemiseks nagu vähk, südame ja veresoonkonna haigused ning vaimsed häired. Lühidalt öeldes, uni on seotud praktiliselt kõigega, mis puudutab füüsi ja vaimu. Unepuudusel on tagajärgi ka lühemas perspektiivis: maganud alla 7 tunni, kogeb enamik õpilasi järgmise päeva jooksul tugevat väsimust ja tähelepanu puudulikkust, kolmandik ka ärritub kergemini ning on kurvameelsed. Reaalkoolist osalenud 30 õpilasest magas kolm vastavalt normile. Kolm! Arvestades, et ligi pooled õpilased magasid keskmiselt alla 7 tunni, võib üldistada, et **poolel õpilastel esineb iga päev vähesest unest tingitud probleeme**.

Kuidas on lood õpetajatega? Kuigi õpetajate hulgas on probleemi ulatus väiksem, on lustist ja lillepeost asi kaugel. Enamik õpetajaid magab tööpäeviti 6–8 (normi alumisel piiril või sellest madalamal) ja nädalavahetuseti kas sama palju või

8–10 tundi. **Peaegu pooled õpetajad tunnevad, et nad ei saa piisavalt magada.** Unepuuduse tagajärjed on analoogsed õpilastega: hajameelsus, kurnatus, kergesti ärritumine... Kool on ühtne süsteem, mistõttu on samast probleemist mõjutatud nii õpilased kui ka õpetajad.

Labendus: hilja üles, vara voodi? Lahendust otsides võib tekkida järgmine mõttekäik: “Kool algab kindlal ajal ning seda muuta on raske, lihtsam oleks lihtsalt varem magama minna. Niikuinii on õpilased üleval vastutustundetust käitumisest ning kehvast ajaplaneerimisoskusest!” Kahjuks selgub, et bioloogilistel põhjustel tekib teismeeas noore uni märgatavalt hiljem kui lastevanematel. Kui unisus tekib alles kell 11–12 õhtul ning ärkama peab 6–7 hommikul, on **koolipäeval peaegu võimatu piisavalt und saada**. Teismelise aju ei ole võimeline loomulikult ärkama enne kella kaheksat hommikul, ometi on koolipäeval see vältimatu.

Kuna magamamineku aja mõjutamine on ebaefektiivne, tuleb otsida lahendust hilisema ärkamise abil. Paljud erinevate riikide koolid on viimastel aastakümnetel kooli algusaega edasi lükanud. Muutust on teaduslikult jälgitud ning tulemused on olnud selged: ühes unetundide arvu kasvuga paraneb nii õpilaste õnnelikkus,

vaimne tervis kui ka õpitulemused(!). Ümberlukkamisele kuulub ka levinud mure: “Kui me kooli hiljem alustame, siis lähevad lapsed lihtsalt hiljem magama, saades kokkuvõttes sama palju und!” Uurimuste tulemused väidavalt üheselt, et **õpilased lähevad hoolimata kooli algusajast peaegu samal ajal magama**. Väga loogiline: igaüks tahab ja vajab und, mistõttu ei maga keegi meelega liiga vähe.

Ehk oleks Eestil aeg otsida lahendust noorte depressiooni, stressitaseme ja üldise õnnelikkuse jaoks uneaja tõstmisega? Praegu võib eestikeelset meediat jälgides elada õndsas teadmatuses uneprobleemi sügavusest ja ulatusest. Kui riik suudaks läbi viia muudatuse, mis tagaks õpilaste uneaja kasvu, mõjutaks see tugevalt nii noorte kui ka Eesti enda tulevikku. **Miks mitte lüüa mitu kärbest ühe hoobiga ja alustada koolitunde (kõige varem) kell 9 hommikul?**

Mida aga õpilasena teha praegu praegu, kui kooli peab tahes-tahtmata minema kaheksaks? Polegi muud, kui üritada kõik vajalik võimalikult vara ära teha ja tuled kustutada. Lihtne see pole, kuid kui väga pingutada, saab mõnevõrra oma uneaega pikendada. Pealegi on puhunud pea, ilus nägu ja kiired jalad miski, mille poole püüdleme me kõik... **R**

Tarmo oma uurimistööd tutvustava plakati juures.

Autor: Rainer Kravets

REAALIKAS RAKETI PARDAL

Iris Luik 134C

Abiturient
Kristiina Naber (133.c) on jõudnud noorte teadussaates Rakett 69 kaugemale kui ükski teine reaallikas kunagi varem. Uurisin, miks Kristiina üldse saatesse läks, mida ta Raketis tegi ning mida see talle andis.

Kuidas Sa sattusid Rakett 69 saatesse? Raketti sattusin ma niimoodi, et minu väga hea sõbranna Frida on üle-eelmise hooaja võitja. Me olime temaga hästi palju rääkinud Raketi teemal ja ma mõtlesin, et äkki ma siis prooviks ka. Kirjutasin Stenile, et paneme ennast kirja ja lähme kohale. Peale esimest vooru olin ma täiesti kindel, et ma ei saa edasi ning võin kohe õhtul Tallinnasse tagasi sõita, kuna läks kehvasti. Aga tegelikkus oli hoopis midagi muud...

Kas Sa mõnel hetkel kahetsesid ka, et saatesse läksid? Ma olen paar korda öelnud küll, et kurat, miks ma sinna saatesse üldse ronisin. Kuna tegelikult Raketi kõrvalt ma puudun ikkagi päris palju koolist, tekkis ka paar probleemi ning see mentaalne ping, mis on seal platsi peal, on päris ränk. Aga samas, ma ei ole seda kordagi tegelikult tõsiselt mõelnud, sest see kogemus ise oli nii palju väärt minu jaoks.

Mis on seni olnud lähedaim ülesanne? Minu jaoks oli kõige lähedam ülesanne kindlasti kõlari ehitamine. Kes on seda osa näinud, see teab, et nii minul kui ka Kadil ei olnud absoluutselt aimu, milline kõlar võiks seest välja näha või kuidas see töötab. See, et me suutsime selle ülesande ära lahendada ja ka võita, ning et suutsin selle aja jooksul ära õppida, kuidas kõlariid reaalselt töötavad, oli minu jaoks kindlasti kõige lähedam selle saate jooksul.

Kuidas jäid oma tiimiga rahule? Minu tiim saates oli hästi lahe. Kõik

need inimesed, kellega me koos seal töötame, on tõeliselt ägedad inimesed. Eriti hästi klappis mul enda tiimist koostöö Kadiga. Me kahekesi suutsime ikka väga-väga palju korda saata ja ma olen väga rahul selle koostööga, mis meil omavahel oli.

Millise aine tundidest on Sul kõige rohkem kasu olnud, jõudmaks Raketis nii kaugele? Ma arvan, et kõige rohkem kasu on mul olnud matemaatikast, sest see on ikkagi see, mille baasil enamik loogikat tuleb, mille pealt ma neid ülesandeid lahendan. Sarnased kolmnurgad on mind kaks korda väga raskest olukorrast välja toonud, nii et ma arvan, et matemaatika on see aine, mis mind kõige rohkem aidanud on.

Kas ja miks soovitaksid Sa saates osaleda nendel, kes seda seni veel teinud pole? Ma kindlasti kindlasti soovitan kõigil selles saates osaleda, sest see on nii väärt kogemus. Juba see, et sa saad näha, kuidas saadet tehakse, anda neid intervjuusid, olla kaamera ees, on tohutu kogemus. Teiseks on Rakett andnud mulle nii palju enesekindlust ja usku iseendasse. Ma näen, et ma olen suuteline palju rohkemaks kui ma võib-olla ise arvasin, ja ma arvan, et see on üks parimaid asju, mis ma sellest saatest üldse saanud olen. Ja väga lahe on tegelikult olla see inimene, kelle juurde tulevad mingisugused väikesed lapsed, kes ütlevad: “Jaa, ma vaatan sind, nii lahe, nii tore on, ma hoian sulle pöialt!”. Tegelikult elavad nii paljud inimesed sulle kaasa, kui sa seal oled, muidu ei kujutaks võib-olla seda ettegi, kui palju inimestele

Kristiina teadusteatri tegemas
Allikas: Rakett 69 Facebook

korda läheb see, mida sa teed.

Millised on Sinu tulevikuplaanid peale gümnaasiumit ning kas Rakett 69-s osalemine on neid mõjutanud? Mul ei ole enam päris kindlat plaani, mida ma tulevikus teha tahan. Ma tahan minna õppima kas meditsiini või informaatikat. Meditsiini plaan oli mul ammu enne valmis, aga Raketi saadete kõrvalt ma nägin, kuidas poisid kaamera taga mingisugust programmi tegid. See oli midagi hästi lihtsat, aga ma ei saanud sellest aru ja tahtsin ka osata. Mulle tundus see hullult lahe ja ma läksin koju, õppisin natuke, kuidas põhiline programmeerimine käib ja mulle hakkas see tohutult huvi pakkuma. Nii et võib-olla Raketi tulemusena ma lähen hoopis informaatika peale. **R**

ÄRGE MINGE HALVALE TEELE; JÄLGIGE SEDA KÕRVALT

Kristofer
Mäeots 134C

“Keemia on teadus ainetest; kuid mina elistan seda vaadata kui teadust muutusest.”
– Walter White, “Breaking Bad”i peategelane

Seriaalidele on vahetevahel raske pühenduda, kuna nende läbivaatamine on aeganõudev ning tülikas. Esimesi episoodide või hooaegasid ei raatsita vaadata, kuna need on üldiselt igavad ega ava vaataja jaoks midagi. Sellel lihtsal põhjusel jäetaksegi tihti peale mõni seriaal vaatamata. Uskuge mind, selle seriaaliga, millest nüüd kirjutan, te ei taha seda teha, sest teist sellise kaliibriga teost ei eksisteeri. „Breaking Bad” (eesti k “Halvale tee”) on krimidraama, mis jooksis aastatel 2008–2013. Lugu põhineb Walter White’il (Bryan Cranston), keskoos hakkavad nad tootma metamfetamiini ning duo leiab end keset olukordi ja sündmusi, mida nad ei oleks kunagi ette kujutanud.

Tuleb tunnistada, et ei pärismaailmas ega ka käsitletavas seriaalis ole narkomaailm halastav; sellest järelduvalt esineb “Breaking Badis” rohkelt vägivalda, mistõttu võiksid kõige nooremad ning nõrganärvilisemad vast selle seriaaliga veel mõned aastad oodata, enne kui sellesse sukelduvad. Kui olla vanem, märkab inimene asjade juures ka kindlasti rohkem nüansse ning väikseid killukesti, mida selle seriaali puhul ei tasu kindlasti kahe silma vahele jätta. Ega seriaal ju kuhugi ei kao.

Seriaali idee autor Vince Gilligan tahtis luua sellist peategelast, kellest kui

protagonistist saaks aja jooksul antagonist (ehk hea peategelane muutuks halvaks peategelaseks). Selline asjaolu võimaldabki jutustada äärmiselt vägeva loo, sest loo lõppedes saab tagasi vaadata ning muutusi analüüsida: Walter White’i muutus on küll järkjärguline, kuid äärmiselt sünge, sest lootusetust pereisast saab ühel hetkel külmanärviline mõrtsukas. Nagu teksti avatsitaat ütleb, põhineb terve seriaal sõnal “muutus”.

Et rääkida hea lugu, peab sellel olema mitu läbivat liini, nõnda on ka igas heas romaanis. Peategelase otsust hakata kurjategijaks survestasid mitu asjaolu. Walter White’il on poeg Walt Jr. (RJ Mitte), kes põeb tserebraalparalüüsi (ing k *cerebral palsy*) ning on ka teatava kõnedefektiga. White ise on ülimalt üle kvalifitseeritud õpetaja, kes on varasemalt saanud auhinna oma panuste eest Nobeli preemiasse. Walter töötab õpetaja kõrvalt veel autopesulas kassapidajana ning aeg-ajalt ka pesijana. Ta on näinud, kuidas kõik tema lähimad sõbrad temast elus edukamaks saavad. Ta mängis maha oma võimaluse olla miljardeid väärt firma üks omanikke. Nüüd tuli talle ka otsa veel vähidiagnoos. Tekib küsimus: kas me saame vaadata halva pilguga White’i otsusele teha oma elus muudatusi? Tema motiivid on ju positiivsed: kindlustada oma pere majanduslik olukord ka pärast seda, kui tema on surnud. Vähemalt nõnda oli algul. Mõistmaks seda, kuidas tegelasele hiljem hoopis teise pilguga otsa vaadatakse, tuleb seriaali ise vaadata.

Iseäranis on kurb ka White’i *partner in crime*’i

Jesse Pinkmani lugu. Tegemist on noore mehega, kes on lihtsalt jäänud elu hammasrataste vahele. Kuna ta oli akadeemiliselt vähevõimekas, ei asunud ta kolledžisse õppima. Tal on temast palju intelligentsem noorem vend, kellest peavad tema vanemad väga lugu. Jessesse endasse suhtuvad tema ema ja isa teatava põlgusega: poeg on nende jaoks justkui häbiplekk, nii kurb kui seda tunnistada ka ei ole. Kõigele sellele lisandub otsa veel ka fakt, et Jesse on narkomaan ja narkodiiler.

Noh, oleme me ju ometi ka Reaalkooli õpilased ning enamik meist tunneb teatavat huvi reaalinete vastu. Seriaali teaduslikul poolel on tugev põhi: nimelt kontrollis kõiki käsitletavaid keemilisi reaktsioone ja teaduslikke nähtusi orgaanilise keemia professor Donna Nelson. Seriaal “Mythbusters” on teinud mitme “Breaking Badi” stseeni põhjal ka teaduslikke katseid, et näha, kas need ka reaalses elus võimalikud on. Mõned neist on, mõned ei ole, aga see ei vähenda nende stseenide ägedust karvavõrdki. Kui huvi tekib, saate neid YouTube’ist lihtsasti leida.

Midagi ei ole öelda: selle seriaali juures on kõik väga hea. Lugu, näitlemine, kaameratöö, muusika, põnevus – mitte ükski ei jää teistele alla. “Breaking Bad” on niivõrd keerukas ja lahe, et seda ei ole võimalik lühidalt lahti jutustada. See annab sellise emotsiooni, et jääte seda seriaali kindlasti veel pikaks ajaks mäletama ning sooviksite ikka ja jälle, et saaksite selle oma mälust kustutada ning seda uuesti vaadata. Varuge aega ja vaadake see ära: te ei kahetse seda. **R**

Jesse Pinkman (Aaron Paul) ning
Walter White (Bryan Cranston)
Allikas: The New York Post

SOOVITUS NUMBER 1: MINGE MÕISTLIKUL AJAL MAGAMA

Gertrud Ojavee 133C

Märkus: kuigi autor hindab ja tunnustab „Rick & Morty” meelelahutuslikku ja elufilosoofilist väärtust, ei tugine antud mõttekäik mingil moel Rick Sanchezi küünilisusele või Morty Smithi juhuslikele geniaalsustele. „Rick & Morty” (ja ka „Suure Paugu teooria”) vaatamine ei tee kellestki erudiiti, seda enam, et enamik vaatajaid saavad intellektuaalsuse kogemuse pigem läbi pealiskaudse assotsieerumise kui autori poolt käsitletavasse reaalselt süvenemise ja enesearendamise kaudu.

Oli üks peaaegu täiesti tavaline teispäev. Anette ja Gertrud olid ühe pika päeva lõpetuseks teel kesklinnast Balti jaama viimase Aegviidu rongi peale. Vanalinn oli hilisest kellaaajast hoolimata vallutatud nii turistide kui kohalike tallinlaste poolt, kes tahes-tahtmata pidid samuti osa saama kahe abiturienti unevaegusest ja muudest ebatervislikest eluviisidest kannustatud vestlusest.

Selle ajaloolise teispäeva õhtu vestlus sai ilmselt alguse tõgavast lõõpimisest nii endi kui ka teiste kulul, kuid nagu enamik autorite jutujamisi, jõudis ka see välja tõrts tõsisemate teemade ni. Raekoja platsil Dunkri tänava majadest pilti tehes viis Anette vestluse lõpuks eksistentsialismi käänulistele radadele.

Siinkohal üritan asetleidnud arutelu taastada vabas vormis, ent samas lugeja jaoks paremini jälgitaval kujul. Niisiis võtame eraldi punktidenä kokku selle, mida me teame, ning selle, mille jaoks me sobivaid vastuseid alles otsime. Siinkohal teeskleme inspireerituna füüsikaulesannetest, kus lihtsuse huvides tehakse nägu, et õhutakistust ja muud tülikat ei ole olemas, et meie teadmised ja nende saamise viisid ei ole kaheldava usaldusväärsusega ning hoolimata meie tugevaimatest pingutustest vägagi suhtelised.

Vahemärkus: autor ei ole vastutav lugejaid potentsiaalselt tabava eksistentsiaalse kriisi või eesmärgitu kulgemise piimade eest.

Mida me teame?

1. Eksistentsialismi kui filosoofiaharu esimeseks esindajaks peetakse Kierkegaardi, kuid selle kuldaeg leidis aset pigem eelmise sajandi esimesel kolmel veerandil. Tolle aja hoogsaimateks eksistentsialismi arendajateks peetakse tänapäeval Sartre’i, Camus’d ja Heideggeri. Viimased kaks keeldusid end eksistentsialistideks nimetamast, sest nad ei tahtnud end Sartre’iga siduda. Nietzsche me siia loetelli ei lisa, sest tema oli isegi selle seltskonna jaoks liiga *edgy*. Kes mäletavad Uku ja Mikaeli lühikokkuvõtet just nendest filosoofidest, peaksid mäletama ka seda, et tegemist ei olnudki nii lahede vendadega. Heidegger oli nats, Camus kiitis heaks absurdse kivide veeretamise ning Sartre ajas kõiki närvi, mistõttu tal ei olnud palju sõpru. Selle infoga ei ole muud teha kui mõnel Stella peol arheoloogiatundengeid oma laiaulatuslike ja täiesti suvaliste teadmistega võluda.

2. Kui sa suitsetad isekeeratud sigaretti, lased kellelgi endast pilti teha ja paned sellele must-valge filtri, siis näed sa kohe Instagramis umbes täpselt 40 korda kamüüm välja. Uskuge mind, see on teaduslikult tõestatud (tegelikult ei ole, ma ei ole reaals eriti tugev).

3. Me (loe: inimesed) oleme aatomikogumid, kes tänu ajus ja kogu ülejäänud organismis toimuvatele keemilistele reaktsioonidele on *self-aware*.

4. Vene rahvaluule on küllaltki botaaniline. Mitte et see omaks antud kontekstis mingit tähtsust, aga see on lahe tähelepanek, mida ma teaduspäeval kuulsin.

Mida me ei tea?

1. Teine asi, mis mulle teaduspäevast meelde jäi, oli meie mõtete päritolu

kahtluse alla seadmine. Nimelt, kas need ikka tulevad meist endist? Kellel ei olnud võimalust harrata Lotmani kuulata, siis ta võrdles inimesi raadioga, sest raadiost tulev heli ei ole pärit temast enesest...

2. Kas jumal on olemas? Võib olla, aga samas võib täiesti edukalt ka mitte olla. Ja kui ta (või hoopis nad) ka on olemas, siis milline, millisel kujul, millisel eesmärgil ja kas tema (nemad) on meie looja(d)? Ja kui me ka teaksime seda (eeldusel, et me üldse peaksime selliseid asju teadma), siis kas meil oleks selle infoga midagi peale hakata?

3. Kas meie elul on mõte? Evolutsioonilises plaanis võiks öelda, et tuleks järglasi saada. Aga kui meie eksistents on juhuslik ja tähendusetu, siis ei ole ilmselt ka sellel mõtet või eesmärki. Niisiis, mille nimel elada? Ja kas üldse millegi nimel elada? Võiks arvata, et antud küsimusega tegelevast eksistentsialismist või eksistentsialistidest võiks vastuse otsimisel ehk pisut kasu olla, kuid suuremas osas on kõik sellega seondud ainult üks suur meem. Lisaks taandub elu mõte või selle mõttetust ka suure osas eelmisele punktile. Aga edu ja jaksu neile, kes julgevad oma elule sihti suuna seada.

4. Kas me ikka teame seda, mida me teame? Eespool sai küll mainitud, et lihtsuse huvides teeskleme, et me teame seda, mida me teame, kindlalt. Aga lihtsalt nii-öelda mõtteharjutusena – kas ikka teame? Kas see, mis on üldtunnustatult usaldusväärne infoallikas on ületunnustatud selle pärast, et see ongi usaldusväärne, või selle pärast, et inimesed peavad seda usaldama? Ma muide ei arva, et Mark Zuckerberg on roomaja või sisalik.

Pole ilmselt vaja öelda, et Anette ja Gertrud ei jõudnud omadega tegelikult mitte kuhugi välja. Aga vähemalt said nad oma mõtteid omavahel veeretada, et siis oma endiselt piiratud teadmistest lähtuvalt tähendusetut eksistentsi jätkata. **R**

VENEMAA REIS

Kristjan Nork 135C
Birgit Saliste 134B

Kui teised sammusid masendust täis hingega kooli arvestusi tegema, siis meie vahva seltskond seadis sammud Peterburi poole, et külastada sealseid õpilasi, kes veebruaris Reaalkooli olid avastanud. Võõrustajate seas oli nii 13-aastane modell, kõhutantsija, progeja, parimad sõbrad Maša&Maša (*what are the odds*) ja niisama vahvad inimesed.

Reisi üks eesmärk oli osaleda üle-euroopalisel foorumil Just Act, mis kellelegi meist eriti muljet ei avaldanud (oli liiga palju juttu ja liiga vähe tegusid), kuid hea emotsiooni andis sealne seltskond. Foorumist võtsid osa õpilased nii lähedalt kui kaugelt – lärmakad itaallased, tantsuhimulised küproslased, sõbralikud rootslased, veidi segaduses inglased ja ka üks poiss Moskvast, kes uskus, et Eesti on osa Serbiast. Meie paar päeva varem valmis klopsitud Eestit tutvustav filmike saavutas palju auhindu, kuid kehva tõlketöö tõttu jäi arusaamatuks, mille eest me need täpselt võitsime.

Loomulikult ei ole tegemist õige reisiga, kui keegi kaduma ei lähe. Meil juhtus seda aga lausa kaks korda 5 tunni jooksul ja mõlemal oli tagaotsitavaks Paul. Loo teeb irooniliseks see, et kadujaks oli terve päeva jooksul Hiina turistidele oma kahemeetrise pikkusega silma jäänud ja tihti orienteerumisel teemärgisena kasutatud noormees.

Aeg-ajalt löid välja meie niinimetatud valge tüdruku geenid ja külastasime kaubanduskeskusi, mida Peterburis on ohtralt, Starbucks, kus saime topsidele enda nimedest huvitavad variandid ja tegime erinevate vaatamisväärsuste ees instagamiväärilisi pilte.

Õhtud möödusid võõrustajate peredes. Mõni veetis aega kultuuriselt – külastati teatrit või muuseumit; mõni kulutas raha ja šoppas oma kohvri kaks korda raskemaks; mõni veetis aega vene noore kombel katustel kolades ja mänguvaljakuid vallutades.

Riigijuht karu seljas
Allikas: Erakogu

Peterburi vaatamisväärsuste *must do* on alati olnud Ermitaaž. Mõni meist külastas seda muuseumit ka seekord ja oli vaimustunud nagu alati. Tohutult vedas meil ilmaga. Terve reisi vältel oli soe päikseline suveilm. Sellist head võimalust ei jätanud kasutamata ka kohalikud, kes Peeter-Pauli kindluse saarel juba rannas peesitasid. Sügava mulje jättis Katariina palee Pushkinis. Ekskursioonil olles oli tunne, et pole varem midagi nii ilusat näinud, kuid siis tuli järgmine ruum, mis – usu ära usu – oli hoopis veelgi uhkem. Selliseid ehitisi oli veelgi ning igatühte vaadates mõtlesin ikka ja jälle, kui võimsaid asju inimesed on võimelised tegema.

Eelmainitud võivad küll olla kõige tuntumad vaatamisväärsused, kuid meie lemmikuks osutus hoopiski Grand Maket Russia. Sealsed detailideni läbi mõeldud tegevused ja inimesed, isejuhtivad autod ning rongid ja realistlikud ehitised

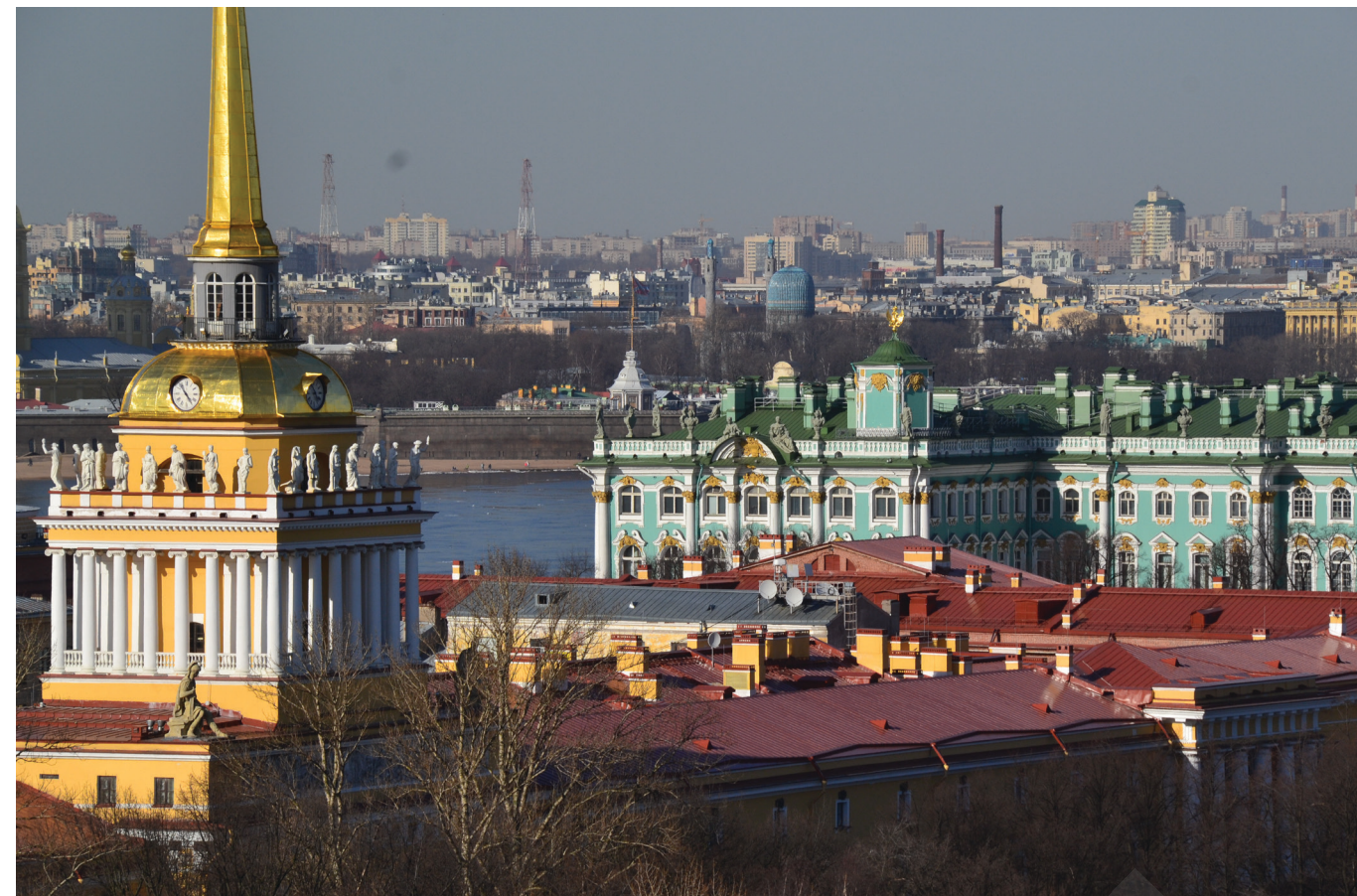

lisaku katedrali taustal
Allikas: Erakogu

Katariina palee Puškinis
Allikas: Erakogu

Vaade Peterburile lisaku katedraalist
Allikas: Erakogu

LUULENURK

Meie geograafiline asukoht on ideaalne pesitsuspaik luuletajatele – kui muust kirjutada pole, siis ilmast ikka, ainult et vast hingestatumalt kui ülenaerdud *small talk*. Neli aastaaega on lõppematu eluring, sümboliseerigu ta mida tahes, ent vahest just ilmade vahetumine ning pidevalt muutuv keskkond – jalgealusest taeva ja hing(est)atava õhu karguseni – annab põhjust üha uuesti ja uuesti imestada, oma ümbrusesse armuda, märgata tärkavat ja närbuvat elu enese ümber ning tajuda enda ja keskkonna suhte pidevat teisenemist. Seetõttu tundus paslik heita hetkeks kõrvale luule-*battle*’i sundsõnatoppimisega tehislikkus ning lasta unistajatel häguse teema, nagu seda on kevad, sisse sukelduda ja vaadata, mis välja tuleb. Tippisime Heleryga luuletama soostunute järel, et sõnu välja meelitada, aga mõnele ei tulnudki vaim peale. Eks vahel ongi laialivalgusus keerulisem mõttmaterjal kui kindlapiirilised sõnad.

Susanna

miski jääb alati maitselagedusest puudu
 vahest mõni kraad või kampsunikrae vahele tilkunud kraanileke
 pimedam ja külmem ja tuulisem päev pidev tulpimussagin ja irdunud kõrvalmõttelagedus
 kreemjad mussoonkardinad kahetised aistid trükkal oma mehaanilises korduvuses ööbikuid ootavad
 põõsad
 ehi mind oma kroonlühtervärvilise kevadlauluga see aasta pole üldse nagu eelmine või sellele eelnenu
 kuigi puud rõkkavad jäätunud maailmale tusavastaseid pilkeid
 valutusvaluuta kurss on jälle tõusnud jälle on õhtu taaskord oled minetanud õhtususe täishõlmavuse
 väljapistetud pea varbasse torgatud silmaalused päiksepaistes pleekinud identiteet ja ta vabadus trellid
 akende ees
 õndsusetusjätked katked jätke järele maailmade purustamine poliitilised puugid ja lihtsalt õnnetud
 inimesed kõverused ei viitsi enam ausalt
 ähmane lootus kuulda midagigi hambutu vöörkapiitli traksipaelte vastu surutuna taevasinine okseunelm
 su voodipäitsis sõrmiline vaha täis topitud ja ikka häälest ära
 pseudokaine oraatorlus oma siiruses öövastav sõna mõra kuskil pörna all käokõrvluse krimpsus habe
 garanteeritud vastutusohked kella kukkudes
 hingan nädalavanust lõhna pildituna lahtikeskendunud ajatusmühinas täistundi igatsev helisagedus
 rütmi tuksuvad veenisinad
 tea et rägane kott on kergem su hirmudest kui vead eelmisel õhtul korratud saavad võib vändata kasvõi
 mongooliasse
 on kapriisne hoolida muust kui mudasest ketsininast asfalditolmus

Susanna Mett

Kevadlind

Kõigil on oma linnuke
 Viis, mis helge ja tuttav
 Ka siis kui samm on ruttav
 Meenub südasuvest killuke

Kõigil on oma südamelind
 Nokk püsti sul’ laulab kõikjal
 Siis igal kaotajal ja igal võitjal
 Võidurõõmust pakatab rind

Kõigil on oma lind
 Ka siis kui jalge all vööras pind
 Kodutänavalind
 lial ei jäta sind

Helery Pikk

Kas tunned kevadet?

Kas näed neid lehti juba kasepuul?
 Kas tunned pärnaõite lõhna?
 Mina mitte, sest neid veel pole
 aga siiski elan kevades
 sest möödas on talv
 mis oli nii nukker ja kole

Tunnen kevadet südames, naeratustes ja sõnades
 isegi kui muru pole veel roheline
 ja lühkade jaoks on liiga vara
 Ei ole maailm enam must ja hall
 polnud selle jaoks Sind mul vaja

Kui ise elad veel talves
 siis ära muretse
 Talv pole muud kui kevade eelkäija
 kes vahel eksib teelt
 Õnneks on olemas alati keegi
 kel Google Maps ja tass kuuma teed

Meil kõigil on vahel raske
 näha lehti kasepuul
 ja tunda pärnaõite lõhna
 Kuid maailmas pole midagi paremat
 kui üks tugev kallistus
 ja see naeratus sinu suul

Siret Siim

Kevadest on saanud lumi
 Olemata olemine
 Luban olla veel vaid kuni
 Taevast katab värviline

Anette Kuuseorg

MIS KEEL ON?

////////////////////
Nicolas Lotman 135B

Eesti keel hävib – jamajutt. Inglise keel võtab üle – ah, mis sa nüüd.

No kurat, aga tegelikult see toimub päriselt ka. Ehk mitte nii dramaatiliselt, kuid terve ulatuse mõistmiseks proovi ise. Tee katse enda koolipäeva näitel. Täiesti tasuta. Loe kokku kõik korrad, kui kuuled ingliskeelset väljendit või sõna, arva sisse ka kõik enda kasutatud sõnad. Siit ka teine väljakutse: püüa olla päev otsa inglise keelt kasutamata. Kohati päris keeruline, kas pole?

Üks peamisi raskuskohti noortele ongi interneti ja tehnikaga seotud sõnavara. Võõrkeeles võib neid lausa puusalt tulistada, kuid emakeelseid vasteid kas ei teata või teatakse, aga kuna need tunduvad kohmakad, jäetakse kasutamata. Tegelikult lasub süü meil endil. Iga sõna, mida varem ei teata ning mille tüvi (vahet pole, kas võõr- või maakeelne) ei mahu sõnavarapagasisse, võib esmalt jube tunduda. Samas tõlked ja sünonüümid, mis on kohmakad, aga seevastu pole uustulnukad meie mõttemaailmades, lohisevad häirimatult edasi.

Kui kuulsin klassivenda kurtmas hiljuti kuulnud sõnade „tegumihaldur“ ja „kuvatõmmis“ üle, valdas mind imestus, kuna ise olen juba aastaid nendega tuttav. Kuigi neid sõnu pole vaja sageli, ei häiri need mind üldse ning kui „tegumihaldur“ ei ärata ühtegi tunnet, siis „kuvatõmmist“ pean vahvaks leiuks. Võrreldes esimese emotsiooniga pakutava variandiga „ekraanipilt“ heliseb ta eesti keelele omaselt. Ilmselt muudabki etemaks just mulle tohutult meeltnööda olev kaksikemm.

Eesti kõnekeel on ilmselt kõige demokraatlikum asi, mis Eestis on. Siin puudub valitsus, kes otsustab, kuidas võib. Ka valimised toimuvad ütle mata

tihti – igal hetkel, mil keegi eestikeelset lauset konstrueerib. Rahvas otsustab täiesti ise, kuidas täpselt keelt tarvitada. Kõik vahendid on olemas ja ukseid valla. Tahad olla obstsöönne? Ropenda. Soovid olla üdini korrektne? Räägi ametlikus kirjakeeles. Tegelikult on isegi soovitatav stiile varieerida. Mõnda võib omavahel segada ning mõnda näpuotsaga kasutada teise keskel, et väljendada emotsiooni või tuua esile jutu mõtet.

Teadused ja ühiskond arenevad metsiku hooga. Areng nõuab uut oskussõnavara, et lühemalt ja selgemalt kirjeldada nähtusi juba niigi teabesse uppuvale maailmale. Aga oh häda! Nüüd avastavad teised keeled tõlketõkke, kuna vaste puudub. Appi tõttavad keeleteadlased, tulles lagedale oma ideedega, aga võttes ka rahva soovitusi kuulda. PLUMPS! PLUMPS! Uued vasted nagu masinaga. Käibeleminekuks valmis uudissõnad aga ei vääri alati kasutuselevõttu. Keeleteadlased on nutikad, kuid see ei tähenda, et neil alati kõik õnnestub. „Pikaronid“ spagettide ja „ök“ okei asemele on hale. Siiski ärme vaata viltu kõigele värskele keelemaastikul. Too, kes algul ei saa kuidagi jalgu alla, võib pärast teistest kiiremini joosta.

Virnade viisi vingeid sõnu ei jõua laia kasutusse, kuigi võiks. Kerkibki küsimus, mil moel hõlbustada sõnaintegratsiooni? Nagu paljude keeleprobleemide lahendiks, pean ka selles küsimuses võtmemängijaks kirjandust. Kui sada paarkümmend aastat tagasi toimus Johannes Aaviku keeleuuendus, hakkasid Noor-Eestlased vastset sõnavara süsteemselt juurutama. Muidugi ei jätanud rahvasuu kõike

sõelale, näiteks ei saaks keegi aru, kui kurdaksin nürbet ja kiuki tuju. Kuid paljud läksid käibele ning on meiega vapralt tänini: äng ja vimm, kuidas saaksime nende kaheta. Tänapäeval ilmub emakeelset kirjandust rohkem kui kunagi varem. Sellele vaatamata ei lähe uudissõnad käibele. Eelkõige olekski vaja meile, noortele, uued sõnad suhu saada, kuna meie hakkame tulevikus vormima eesti kirjakeelt ja õpetame oma lapsed rääkima nagu me ise. Enam värsket eesti algupärast mahlakas keeles kirjandust!

Milleks aga end sellise tüütu probleemiga vaevata? Kas on vaja kõlavaid sõnu igavate majandusprotsesside ja raali hingeelu jaoks? Jah, on küll. Vastasel juhul laenatakse puuduvad sõnad inglise keelest või luuakse kohmakas otsetõlge. Kuna niigi on murekohaks inglise keele infiltrerumine igapäevakeelde, siis on see veel üks samm lähemale eestlaste üleminekule segavärdkeelele. Parafraseerides Leelo Tungalt, kedagi ei tohiks takistada ei eesti ega inglise keeles rääkimast, kuid lubamatu on segada kahte omavahel, muidu on hävinud mõlema keele oskus.

Eri keeled lähtuvad oma loogikatest ja seeläbi soosivad erinevaid mõtteviise. Teaduse ning kunstide arenguks on aga just tarvis mitmesuguseid lähenemisi. Kasuta puhast eesti keelt teaduse hüvanguks, rahvuse säilitamiseks ning Anu Kella rõõmuks.

VÄIKSE MAJA VÄIKE ELULUGU

////////////////////
Laura Raik 135B

Uku Lintrop 1.B

Nädalakava

Uku ärkab seitsme paiku, kell kaheksa väljub ning kell üheksa on kindlasti juba koolis, sest siis algavad tunnid (1.b tunnid algavad iga päev kell üheksa, teisipäeval on kehalises valiktund ja neljapäeval kunstiõpetuses). Õppimine liiga suuri raskusi ei tekita, arvutamine on juba selge, aga õigekiri vajab harjutamist, sest tekivad vead ja tähed kipuvad ära kaduma. Uku parimad sõbrad on Siim, Oliver, Ool, Emma. Vahetundides mängivad nad *beyblade*’idega. Samuti meeldib Ukuleledega mängida. Pärast kooli tuleb Uku koju, õpib ära ja siis on vaba. Kui on ilus ilm, läheb ta õue, Uku sõnul on tal päris tublid naabripoisid, kellega saab mängida. Esmaspäeviti on tal ujumine (kuhu seekord nohu tõttu ei saanud minna), teisipäeviti ja kolmapäeviti aga ukulele ring. Praegu mängib Uku Mängulaulu. Üks kord läks Uku koolipäeval magama kell 23. Tavaliselt selliseid asju ei juhtu ning vabadel päevadel läheb ta magama kell 22 ja argipäevadel 21–22. Nädalavahetustel sõidab ta jalgrattaga. Uku sai masina, mis loeb samme, ja pani selle jalgratta külge, aga selgus, et jalgratta samme masin ei loe. Samuti läheb ta kindlasti õega rulaga sõitma, nüüd kus lumi on ära sulanud.

Söögivahtetunnid

Vahepeal ei söö kõike ära, aga söök on tavaliselt hea, kuid kodune toit on kõige parem. Uku lemmik tervislik toit on kala, näiteks lõhe. Puhvetis Uku ei käi, aga õde soovitas minna. Söögivahtetunnil on see keelatud, Uku arvab, et sellepärast, et õpilased võivad tundi hilineda, aga ta täpselt ei tea ja ega vastust sellele küsimusele ei tea vist keegi. See-eest lubatakse pärast kooli osta nii palju puhvetikraami kui süda lustib. Söögivahtetunnis Uku ei trügi, küll aga on tal teisi viise hakkama saamiseks. Ta võtab kiiresti õueriided ära ja jookseb ritta, sest muidu võib ta pärast majja naasvatest õpilastest maha jääda. Kui aga see peaks juhtuma, soovitas Uku väljumist „kaardiga ukse“ kaudu, kuigi alati on olemas ka „suur uks“ (aga siis tuleb ringiga minna).

Tulevikuplaanid

Enne mängis Uku kannelt, nüüd ukulelet, tulevikus on aga plaanis muusikakooli tšellot õppima minna. Kindlasti soovib ta Reaalkooli lõpetada (12. klassi), Uku on väga õnnelik, et sai sisse. Talle meeldib Reaalkool, ta on sellega juba ära harjunud. Samuti lisas Uku, et alati ei pea kool olema ülisuur. Uku ootab seda, kui on temalgi aeg suurde majja minna, sest talle tundub, et sinna saavad ainult parimad õpilased, kes on seda väärt. Uku tahab, nagu ka ta isa, arhitektiks saada.

Verine näpp

Nädalavahetusel lõikas Uku noaga näppu, sest tal oli väga peenike leivatükk ning suur nuga. Haav nägi välja nagu 3 või 5. Koolis pani ta saapad jalga ja lõi näpu uuesti veriseks, aga loodetavasti on see tänaseks juba paranenud.

Raamatud, arvutimängud ja spikerdamine

Uku sõnul on ta õde väga tark ning ta teab miks: õde loeb iga päev. Ukulele endalegi meeldib õhtuti lugeda, aga mõnikord ei lubata, sest kell on juba liiga palju. Uku lemmikud on koomiksid. Küsimusele, kas sa mängid arvutimänge, vastas Uku ei, sest need teevad iseloomu halvaks. Ta pole kunagi mänginud, ei kavatse ka ning ta ei tea „miks arvutimängud on asi“. Ukulele meeldib arvutis malet ja loogikamänge mängida. Sõna „spikerdamine“ oli Uku jaoks uus ning selliseid tegevusi ta ei harrasta, pealegi võib naabril ju ka vale vastus olla.

Peod

Sünnipäevapidused peetakse tihti Lohesaba keskkuses. Ukulele tegi natuke muret see, et sünnipäev on alles 13. juunil, aga ta leidis oma probleemile ka kohe lahenduse: jagab kutsed kooliaasta lõpus ära.

Uku päevad on täis põnevaid tegemisi
Allikas: Erakogu

Muusika

Uku kuulab rokki, eriti meeldib talle Green Day. Lemmiklugudeks on Boulevard of Broken Dreams, mida ta sõpradega *playback*’il esitas (nad said finaali, mis toimus 17. aprillil), samuti üks laul, mille nime Uku ei saanud öelda, sest see sisaldab sõna, mida Reaalkooli õpilasel on kohatu lausuda, küll aga andis ta kaks vihjet: sellest on märk olemas ja see algab sõnaga American. „Trummid ja kitarr olid auto sees. Tead, mis laulja tegi, ta ronis kapotile ja pani jalad klaasi peale. Täitsa hull video on.“ Nõnda kirjeldab ta oma lemmikloot videot. Mis looga tegemist on, jääb teile mõistatamiseks. Uku pani juba oma sõbra Siimu Green Dayd kuulama ja ka teil pole veel hilja.

Soovitusi suure maja õpilastele

Uku soovitab kindlasti gümnaasiumi minna, sest siis on edaspidi lihtsam ja võib valida ükskõik mis ülikooli või töö, sellele lisas Uku: „Või nii ma olen vähemalt kuulnud, võib-olla on kuidagi teistmoodi.“

ÜTLUSED

R. Maasik: „Kui mitte muhvigi ei saa aru, siis lugege õpikut ja mõelge gümnaasiumivalikule.”

K. Koit lasi 12. klassil 10. klassi kirjandeid parandada.

Koit: „Ma vaatasin osa kommentaaridest üle, päris värvikad olid. Aga ärge kartke, päris selliseid seal ei olnud, et mine sünni kuskil nurgas uuesti või midagi seesugust.”

M. Somelar: „Sa oled nagu halb vein, millest saab peavalu ja ei midagi muud.”

M. Somelar: „Ma mõtlen teie peale, kui koju sõidan.”

Õpilane: „Tore, et te meid meenutate.”

Somelar: „Ei, see on pigem nagu õudusunenägu.”

Õpilane: „Kuidas kontrollitööde parandamisega on?”

M. Somelar: „Hästi!”

Õpilane: „Kui kaugele jõudnud olete?”

Somelar: „Pole alustanud.”

H. Ahuna: „Ega see, et mina Reaali Poissi tunni ajal lugeda võin, ei tähenda, et teie võite.”

H. Ahuna (USA kohta): „Orjus kaotati 1863, aga mustanahalised said kodanikuõigused 1964, nii et miski pole must-valge.”

M. Saar: „Ärge ometigi liiga entusiastlikud olge, muidu innustate veel õpetajaid.”

M. Saar (loeb Shakespeari sonetti): „*Love is not love.*” *Baby don't hurt me.*”

M. Saar: „*It's a light that emits darkness. Now that's some great physics here.*”

M. Saar: „*...curse my faith. Again, not really happy here, are we.*”

M. Saar: „Lihapirukas ilma lihata, see on lihtsalt pirukas. Tuuletasku.”

M. Saar: „Kõikide kordamistöõlehtede lahendajate vahel loosime välja teflonpõhjaga panni.”

K. Haugas: „Olge tasa! Ma ei viitsi karjuda, mu jalg valutab.”

H. Roos: „„Armastus“ on kirjutatud rea kohale. See on vaid esimesele aldile mõeldud „armastus”.”

T. Reimann (ajalooklassis): „Siin klassis ei kasutata värvilist kriiti? Ajalugu on must-valge!”

T. Reimann: „Võimsa mootorpaadiga sõida ükskõik kus, kasvõi kalda peal.”

Õpilane vaidleb tunnis oma esitluse üle

P. Karu: „Kas sa näed seda rohelist silti seal ukse kohal?” *Viitab ukse kohal olevale avariiväljapääsu sildile*

Reaali Poiss himustab õpetajate ütlusi. Palun tooge kõik vähegi vaimukad sõnavõtud meie 4. korruse postkasti või kirjutage siia:

6		4	7				2	
3						8		9
8					2			
				2	8	9		
			4	6	5			
		5	9	1				
			5					8
2		3						5
	1				9	6		3

	2		5		8		7	
					7			2
		7					5	
	4		1			7	2	
2	7	3				1	8	5
	6	8			2		3	
	1					6		
6			4					
	5		3		6		1	

PALJU ÕNNE!

Toomas Reimann	01.05
Jaagup Kippar	03.05
Kerli Kupits	07.05
Niina Karamkova	11.05
Riin Saar	15.05

Peatoimetus

Kirke Kaur 135B
Karmen Laur 135C

Kujundus

Joosep Viik vill132
Susanna Mett 134A

Küljendus

Susanna Mett 134A

Toimetus

René Piik 134A
Erko Olumets 134A
Brita Kärt Vähejaus 134B
Hanna Eliis Talving 134B
Birgit Saliste 134B
Iris Luik 134C
Kristofer Mäeots 134C
Kristjan Baikov 134C
Liis Liivand 135A

Keeletoimetus

Tarmo Pungas 134A
Margareta Päts 135B

Toimetuse nõuandja

Mirja Särg

Aitäh

Mirel Mesila 133C, Gertrud Ojavee 133C, Karl Mihkel Pohga 133C, Kristiina Naber 133C, Anette Kuuseorg 133B, Nicolas Lotman 135B, Laura Raik 135B, Kristjan Nork 135C, Helery Pikk 135C, Siret Siim 135C, Uku Lintrop 144B

Kaanefoto

Tallinna Reaalkooli koduleht

Lehe nr

154